

ข้อคิดเห็นต่องานวิจัย

กฎกติกาของภาครัฐกับประสิทธิภาพของตลาด (State Rules and Market Efficiency)

โดย ดร. เตือนเด่น นิคมบริรักษ์

ผู้วิจารณ์บทความ

ดร. ประเมธี วิมลศิริ

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในงานสัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี 2556
วันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2556
ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

ความเห็น: 1. กรอบการวิเคราะห์ไม่ครบถ้วน

หน้า 5 กรอบและหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามรัฐธรรมนูญ 4 เรื่อง

- การสนับสนุนระบบเศรษฐกิจที่เสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาดในตลาดที่แข่งขันได้
- การไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน
- กำกับดูแลการแข่งขันในตลาดให้เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม
- ยกเลิกหรือละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางธุรกิจ

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ 2550

- รัฐธรรมนูญฯ 2540 มาตรา 87 รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจและต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน **เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณสุขปลอดภัย**
- รัฐธรรมนูญฯ 2550 มาตรา 84 (1) 84 (5) 86 (10) และ 84 (11)

ความเห็น: 1. กรอบการวิเคราะห์ที่ไม่ครบถ้วน

1 ไม่สามารถสรุปได้ว่ารัฐไม่ทำตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเนื่องจากไม่ได้นำเอาวรรคสุดท้ายของมาตรา 87 เข้ามารวมเป็นประเด็นวิเคราะห์

2 การไม่นำวัตถุประสงค์ของการพัฒนาในด้านอื่นๆ เข้ามารวมไว้ในกรอบการวิเคราะห์ จึงทำให้ขาดการวิเคราะห์ในลักษณะ Cost Benefit Analysis ที่รวมผลประโยชน์และต้นทุน และผลกระทบต่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ของนโยบายนอกเหนือจากด้าน market efficiency โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์ที่วัตถุประสงค์ของการพัฒนามีลักษณะ Tradeoff ซึ่งกันและกัน เช่น

- การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ-สังคม-พลังงาน
- ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม
- รายได้ของคนไทย/บริษัทไทย (nationality/ GNI/ SMEs)

ข้อเสนอแนะ

- โจทย์ควรจะเป็นเรื่อง optimum regulation ควรเป็นอย่างไร เมื่อคำนึงถึงว่าตลาดเสรีไม่ใช่คำตอบในทุกอย่าง และเป้าหมายของนโยบายไม่ใช่ Single Objective ของการพัฒนา เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อดีข้อเสียอย่างรอบด้านและชัดเจน
- ควรนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3

ความเห็น: 2. ประเด็นส่วนใหญ่ขาดข้อมูลหรือการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างเล็กๆ

(1) หน้า 14 “ผู้เขียนเห็นว่าข้าราชการเองก็มีแรงจูงใจที่จะรักษารัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงของตนเองไว้ เพราะข้าราชการระดับสูง เช่น ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพลังงาน อัยการสูงสุด เลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ฯลฯ ได้นั่งเป็นในรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่เหล่านี้เช่นกัน”

(ไม่ได้มีข้อมูลอะไรอธิบาย ไม่พูดถึงบทบาทการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในฐานะตัวแทนผู้ถือหุ้นใหญ่ภาครัฐ)

(2) หน้า 17 “ในช่วงรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ปี พ.ศ. 2544 - 49 มีการประชุมคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าเพียง 5 ครั้ง หรือเฉลี่ยปีละครั้งเดียว ในปี พ.ศ. 2554 สำนักงานฯ ได้รับงบประมาณเพียง 3 ล้านบาท (เมื่อเทียบกับอินโดนีเซียประมาณ 245 ล้านบาท)”

(ไม่ได้มีข้อมูลอะไรอธิบาย ในช่วงอื่นเป็นอย่างไร เป็นปัญหาภาครัฐ หรือปัญหาของบางรัฐบาล)

ตัวอย่างใหญ่ๆ

เช่น ปตท.
โทรคมนาคม

รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป
ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๘ ปี ควรได้รับคำแนะนำ

อาจมีเนื้อหา ซึ่งต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม
ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี ควรได้รับคำแนะนำจาก
ผู้ใหญ่ จึงไม่ควรรับชมรายการประเภทนี้ตามลำพัง

4

ความเห็น: 3. เห็นด้วยว่ากลไกกำกับการแข่งขันของไทยต้องปรับปรุง

- (1) แผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจและองค์กรกำกับดูแล
- (2) สศช. จัดจ้าง TDRI ทำงานวิจัย โครงการปรับปรุงนโยบายการแข่งขันของประเทศ (The Study on Thailand's Competition Policy) รายงานฉบับสมบูรณ์ มีนาคม 2549
- (3) แผนพัฒนา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) การแข่งขันที่เป็นธรรม

ความเห็น: 4. เห็นด้วยควรบังคับใช้ Regulatory Impact Assessment (RIA)

- Currently, virtually all OECD countries use RIA.

ความเห็น: 5. เพิ่มเติมเรื่องกฎกติกาภาครัฐระดับจุลภาคมีความสำคัญ

- Ease of Doing Business Ranking 2013 ประเทศไทย อันดับ 18 (มาเลเซีย อันดับ 12)
- กฎกติกาภาครัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน หรือการปฏิบัติ สร้างปัญหาต่อเอกชน เยอะมาก ซึ่งรายงานเข้าสู่การแก้ไขในคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.)

5

ขอบคุณ

6